

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-294/22-1

Sprawa C-294/22

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data złożenia:

3 maja 2022 r.

Sąd odsyłający:

Conseil d'État (rada stanu), (Francja)

Data wydania postanowienia odsyłającego:

22 marca 2022 r.

Skarżący:

Office français de protection des réfugiés et apatrides (francuski urząd ds. uchodźców i bezpaństwowców) (w skrócie „OFPRA”)

Strona pozwana:

SW

[...] SW złożył wniosek do Cour nationale du droit d'asile (sądu administracyjnego ds. prawa azylowego) (Francja) o uchylenie decyzji z dnia 11 października 2019 r., w której dyrektor generalny Office français de protection des réfugiés et apatrides (francuskiego urząd ds. uchodźców i bezpaństwowców) (OFPRA) oddalił jego wniosek o azyl i przyznanie statusu uchodźcy lub, zamiast tego, o przyznanie mu ochrony uzupełniającej.

Postanowieniem nr 20016437, 20005472 z dnia 9 grudnia 2020 r. Cour nationale du droit d'asile uwzględnił jego wniosek i przyznał mu status uchodźcy.

[...] Office français de protection des réfugiés et apatrides wniósł do Conseil d'État skargę [kasacyjną], w której domaga się:

1) uchylenia tego postanowienia;

2) przekazania sprawy do ponownego rozpoznania do Cour nationale du droit d'asile.

OFPRA utrzymuje, że Cour nationale du droit d'asile:

- niedostatecznie uzasadnił swoje postanowienie i naruszył prawo, nie badając, czy zainteresowany był zmuszony do opuszczenia obszaru działań Agencji Narodów Zjednoczonych ds. Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA) ze względu na zagrożenie dla jego bezpieczeństwa;
- naruszył prawo uznając, że niemożność finansowania przez UNRWA usług zdrowotnych trzeciego stopnia [wysokie specjalistycznych] dostosowanych do stanu zdrowia uchodźcy palestyńskiego, stanowi przesłankę w postaci rzeczywistego ustania ochrony zapewnianej przez ten organ, co pozwala dochodzić praw na podstawie konwencji genewskiej;
- naruszył prawo i wypaczył akta sprawy oceniając, że należy uważać, iż UNRWA nie jest w stanie wypełnić swojej misji pomocy, choć nie obejmuje ona usług zdrowotnych trzeciego stopnia i nie zostało wykazane, że zainteresowany nie mógł skorzystać z odpowiedniego leczenia w Libanie.

[...]

Zważywszy, że;

1. Z dokumentów w aktach sprawy przedłożonych sędziom orzekającym w niniejszej sprawie wynika, że SW pochodzenia palestyńskiego, urodzony [...] w Libanie, mieszkał tam do czasu, aż opuścił to państwo w lutym 2019 r. i przyjechał do Francji w dniu 11 sierpnia 2019 r. Decyzją z dnia 11 października 2019 r. dyrektor generalny Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA) nie uwzględnił jego wniosku o przyznanie mu statusu uchodźcy. OFPRA wniósł skargę kasacyjną na postanowienie z dnia 9 grudnia 2020 r., w którym Cour nationale du droit d'asile uchylił tę decyzję i przyznał SW status uchodźcy.

2. Wprawdzie zgodnie z art. 1 ust. A pkt 2 akapit pierwszy konwencji genewskiej z dnia 28 lipca 1951 r. dotyczącej statusu uchodźców termin „uchodźca” stosuje się do osoby, która „na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonań politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem, i nie może lub nie chce z powodu tych obaw korzystać z ochrony tego państwa albo która nie ma żadnego obywatelstwa i znajdując się [...] poza państwem swojego dawnego stałego zamieszkania, nie może lub nie chce z powodu tych obaw powrócić do tego państwa”, to jednak art. 1 ust. D tej konwencji wskazuje, że „[n]iniejsza Konwencja nie ma zastosowania do osób, które aktualnie korzystają z ochrony lub pomocy organów lub agencji Narodów Zjednoczonych innych niż Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców. Z chwilą gdy taka

ochrona lub pomoc zostanie z jakiegokolwiek przyczyny wstrzymana, osoby te ipso facto będą korzystały z dobrodziejstw niniejszej Konwencji, mimo że ich położenie nie zostało ostatecznie uregulowane zgodnie ze stosownymi rezolucjami przyjętymi przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych”.

3. Agencja Narodów Zjednoczonych ds. Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA) powstała na mocy rezolucji nr 302 (IV) Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych [...] z dnia 8 grudnia 1949 r. w celu niesienia pomocy bezpośrednio „uchodźcom palestyńskim” przebywającym w jednym z państw lub w rejonach podlegających geograficznemu zakresowi jej działania, czyli w Libanie, Syrii, Jordanii, na Zachodnim Brzegu i w Strefie Gazy. Zgodnie z brzmieniem rezolucji nr 74/83 Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych z dnia 13 grudnia 2019 r. dotyczącej UNRWA, która przedłużyła jej mandat do dnia 30 czerwca 2023 r., działania UNRWA są podejmowane „dla dobrobytu, ochrony i rozwoju społecznego uchodźców palestyńskich” i mają na celu „zaspokojenie ich podstawowych potrzeb w zakresie zdrowia, edukacji i utrzymania”. Z przyjętych przez tę organizację w 2009 r. skonsolidowanych instrukcji kwalifikowalności i rejestracji wynika, że świadczenia te są udzielane, po pierwsze, osobom, które zostały zarejestrowane przez tę organizację, które posiadały stałe miejsce zamieszkania na terytorium Palestyny między 1 czerwca 1946 r. a 15 maja 1948 r. i straciły swój dom i środki do życia w wyniku konfliktu w 1948 r. oraz ich potomkom, a po drugie, innym kwalifikującym się osobom, wymienionym w pkt III B tych instrukcji, które się zwracają o te świadczenia, nie będąc zarejestrowanymi przez UNRWA. Ze względu na zadania, które zostały jej powierzone, UNRWA musi być postrzegana jako inny niż Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców organ Narodów Zjednoczonych zapewniający pomoc tym osobom, w rozumieniu postanowień cytowanych w pkt 2.

4. Z postanowień cytowanych w pkt 2 wynika, że konwencja genewska z dnia 28 lipca 1951 r. nie ma zastosowania do uchodźcy palestyńskiego, dopóki korzysta on rzeczywiście z pomocy lub ochrony zapewnianej przez UNRWA, określonej w punkcie poprzedzającym.

5. Poza tym zgodnie z art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony: „Obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec zostaje wykluczony z możliwości uzyskania statusu uchodźcy, jeśli jest objęty zakresem stosowania art. 1 [ust.] D konwencji genewskiej odnoszącego się do ochrony lub pomocy otrzymywanej od organów lub agencji Organizacji Narodów Zjednoczonych innych niż Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców; jeśli taka ochrona lub pomoc ustały z jakichkolwiek powodów, a położenie takich osób nie zostało ostatecznie uregulowane zgodnie z odpowiednimi rezolucjami

Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, osoby takie kwalifikuje się tym samym do korzystania ze świadczeń określonych w niniejszej dyrektywie”.

6. W wyroku *Abed El Karem El Kott i in.* z dnia 19 grudnia 2012 r., C- 364/11, EU:C:2012:826, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że art. 12 ust. 1 lit. a), zdanie drugie dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r., o brzmieniu powielonym w cytowanych wyżej przepisach dyrektywy 2011/95/UE, „należy interpretować w ten sposób, że ustanie ochrony lub pomocy organu lub agencji Narodów Zjednoczonych innych niż UNHCR [Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców] »z jakichkolwiek powodów« odnosi się też do sytuacji, w której osoba, która rzeczywiście korzystała z tej ochrony lub pomocy, przestaje z niej korzystać z przyczyn pozostających poza jej kontrolą i niezależnych od jej woli” i że „[w]łaściwe organy krajowe państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o udzielenie azylu złożonego przez taką osobę winne są ustalić, na podstawie indywidualnej oceny każdego wniosku, czy osoba ta została zmuszona do opuszczenia obszaru działań tego organu lub tej agencji, co ma miejsce, w przypadku gdy bezpieczeństwo osobiste tej osoby było poważnie zagrożone, zaś właściwy organ lub agencja nie miały możliwości zapewnienia jej na tym obszarze warunków do życia zgodnych z zadaniami, których wykonanie zostało im powierzone”. Trybunał dodał, że „w sytuacji gdy właściwe organy państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosków o azyl ustaliły, iż wnioskodawca spełnia wymóg ustania ochrony lub pomocy UNRWA, uprawnienie, aby *ipso facto* stać się »beneficjentami [tej] dyrektywy«, implikuje konieczność uznania wnioskodawcy przez to państwo członkowskie za uchodźcę [...] i automatycznego przyznania mu statusu uchodźcy” pod warunkiem jednak, że do wnioskodawcy tego nie znajduje zastosowania jedna z przesłanek wyłączających wymieniona w ust. 1 lit. b) lub ust. 2 i 3 tego samego art. 12.

7. Z treści zaskarżonego postanowienia wynika, że orzekając, iż SW może korzystać z mocy prawa ze statusu uchodźcy, Cour nationale du droit d’asile uznał, że zostało ustalone, iż UNRWA nie była w stanie zaoferować zainteresowanemu wystarczającego dostępu do usług zdrowotnych trzeciego stopnia, które dotyczą najpoważniejszych chorób, i do leku, od którego zależy jego przeżycie, i zapewnić mu tym samym warunków życia zgodnych z jej misją pomocy, tak iż jego bezpieczeństwo osobiste było poważnie zagrożone, co zmusiło go do opuszczenia Libanu. OFPRA uważa, że wydając postanowienie, sąd naruszył prawo przez to, że nie zbadał, czy zainteresowany był zmuszony do opuszczenia obszaru działań UNRWA ze względu na zagrożenie dla jego bezpieczeństwa, i uznał, że niemożność finansowania przez UNRWA usług zdrowotnych trzeciego stopnia dostosowanych do stanu zdrowia uchodźcy palestyńskiego stanowi przesłankę w postaci rzeczywistego ustania ochrony zapewnianej przez tę organizację, która to przesłanka pozwala dochodzić praw na podstawie konwencji genewskiej, oraz ustalił, że należy uznać, iż UNRWA nie jest w stanie wypełnić swojej misji pomocy, choć nie obejmuje ona usług zdrowotnych trzeciego stopnia.

8. Udzielenie odpowiedzi na podniesione zarzuty zależy od kwestii, czy niezależnie od przepisów prawa krajowego, które pozwalają pod pewnymi warunkami na pobyt cudzoziemca ze względu na jego stan zdrowia i chronią go w danym wypadku przed wydaleniem, przepisy art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2011/95/UE należy interpretować w ten sposób, że chory uchodźca palestyński, który po tym gdy rzeczywiście korzystał z ochrony lub pomocy UNRWA, opuścił państwo lub terytorium znajdujące się w obszarze działania tego organu państwo lub terytorium, gdzie miał swój zwykły pobyt, ze względu na to, że nie ma tam możliwości wystarczającego dostępu do usług zdrowotnych i leczenia, których wymaga jego stan zdrowia, a brak takiej opieki powoduje realne zagrożenie dla jego życia lub integralności fizycznej, może być traktowany jako osoba, której bezpieczeństwo osobiste jest poważnie zagrożone, znajdująca się w sytuacji, w której UNRWA nie jest w stanie zapewnić tej osobie warunków życia zgodnych z powierzoną jej misją. W przypadku odpowiedzi twierdzącej należy określić, jakie kryteria, zależne na przykład od powagi choroby lub od rodzaju koniecznych usług zdrowotnych, pozwolą na rozpoznanie takiej sytuacji.

9. Pytania przedstawione w pkt 8 są decydujące dla wyniku sporu, który rozstrzygnąć ma Conseil d'État, i sprawiają poważne trudności co do wykładni prawa Unii Europejskiej. W związku z powyższym należy przedłożyć te pytania Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i zawiesić postępowanie w przedmiocie żądań skargi kasacyjnej OFPRA do czasu, aż Trybunał udzieli odpowiedzi na wszystkie te pytania.

POSTANAWIA:

[...] zawiesić postępowanie w przedmiocie żądań skargi kasacyjnej Office français de protection des réfugiés et apatrides do czasu, aż Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej udzieli odpowiedzi na następujące pytania:

1° Czy niezależnie od przepisów prawa krajowego, które pozwalają pod pewnymi warunkami na pobyt cudzoziemca ze względu na jego stan zdrowia i chronią go w danym wypadku przed wydaleniem, przepisy art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2011/95/UE należy interpretować w ten sposób, że chory uchodźca palestyński, który po tym gdy rzeczywiście korzystał z ochrony lub pomocy UNRWA, opuścił znajdujące się w obszarze działania tego organu państwo lub terytorium, gdzie miał swój zwykły pobyt, ze względu na to, że nie ma tam możliwości wystarczającego dostępu do usług zdrowotnych i leczenia, których wymaga jego stan zdrowia, a brak takiej opieki powoduje realne zagrożenie dla jego życia lub integralności fizycznej, może być traktowany jako osoba, której bezpieczeństwo osobiste jest poważnie zagrożone, znajdująca się w sytuacji, w której UNRWA nie jest w stanie zapewnić tej osobie warunków życia zgodnych z powierzoną jej misją?

2° W przypadku odpowiedzi twierdzącej, jakie kryteria, zależne na przykład od powagi choroby lub od rodzaju koniecznych usług zdrowotnych, pozwolą na rozpoznanie takiej sytuacji?

[podpisy] [...]

DOKUMENT ROBOCZY